Občasník Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ

Newsletter 6 – zima 2012

Belince, Čeľadince, Čermany, Dvorany nad Nitrou, Horné Obdokovce, Hrušovany, Chrabrany, Kamanová, Koniarovce, Krnča, Ludanice, Nitrianska Streda, Oponice, Práznovce, Preseľany, Solčany, Súlovce

V závere tohto roku sa vám vážení občania mikroregiónu znovu prihovárame, aby sme informovali, čo sme urobili a čo pripravujeme. Od leta je toho dosť, počnúc Agrokomplexom Nitra 2012, výstavou Země živitělka České Budějovice, slávnosťami v Oponiciach pod názvom Stredovek na Oponickom hrade a veľa iných aktivít.

V piatom čísle nášho občasníka som spomenula, že sa konala súťaž o najkrajšiu fotografiu z územia MAS 2012 z celého Slovenska (teda miestnej akčnej skupiny, je to štatút toho občianskeho združenia, ktoré získalo zdroje z EÚ). Ako sme sa zapojili, a obstáli si prečítate na nasledujúcich stránkach.

V minulom čísle sme taktiež oznámili, že pripravujeme kalendár na rok 2013. Tento je už na svete, viaceré domácnosti, ba možno už všetky majú tento propagačný materiál doma. To, čo bolo dôležité v našom mikroregióne, boli voľby do orgánov združenia, pretože štvorročné funkčné obdobie uplynulo práve v októbri 2012.

V septembri sme ukončili výzvu na podávanie projektov v rámci opatrenia 1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo a opatrenia 2.1.3 Obnova a rozvoj obcí. Pokračujeme realizáciou projektu spolupráce s MAS Šluknovsko, partnerom z Českej republiky. Postupne realizujeme jednotlivé naplánované aktivity, pretože ukončenie projektu nás čaká v apríli budúceho roku.

Okrem investičných projektov v rámci nášho regiónu je možnosť získavať finančné prostriedky Nitrianskeho samosprávneho kraja formou dotácie aj na projektové dokumentácie, resp. architektonické štúdie. Táto možnosť bola aj v tomto roku a mnohí túto príležitosť využili. Všetky informácie o vyhlásených výzvach je možné získať na našom webovom sídle a sú oznamované e-mailom každému potencionálnemu žiadateľovi. Prijali sme pozvanie Nitrianskeho Vidieckeho parlamentu zúčastniť sa „Klobásového festivalu“ v Békéšskej Čabe odkiaľ Vám prinášame recept na pravú čabiansku klobásu.

Vážení občania, čitatelia občasníka, je adventný čas a onedlho sú Vianoce, ktoré či malý, veľký alebo skôr narodený považuje za najkrajšie sviatky, a preto dovoľte i mne zaželať vám požehnané a milostiplné vianočné sviatky naplnené pokojom a radosťou, plné štedrosti, pohody a lásky, v novom roku veľa zdravia, šťastia a úspešných dní.

Darina Gerhátová
Predsedníčka Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ

Voľby do orgánov mikroregiónu

V októbri tohto roku uplynuli štyri roky čo do mikroregiónu SVORNOSŤ vstúpili obce mikroregiónu Západný Tribeč. V roku 2008 sa spojili tieto 2 mikroregióny, aby mohli spoločne žiadať finančné prostriedky z eurofondov na svoj rozvoj. Napriek tomu, že to poznáte, znovu pripomeniem niekoľko informácií.

Mikroregión SVORNOSŤ založený v roku 1999 tvorili obce Chrabrany, Ludanice, Dvorany nad Nitrou, Horné Obdokovce, Čermany, Kamanová, Belince, Preseľany, Hrušovany a Koniarovce. Mikroregión Západný Tribeč, ktorý leží pod horou, je našim bezprostredným susedom. Patria doň obce: Súlovce, Oponice, Čeľadince, Nitrianska Streda, Solčany, Krnča a Práznovce. Keď sa trochu zamyslíte, zistíte, že chýba obec Kovarce a nemýlite sa. Obec Kovarce sa rozhodla nevstúpiť do nášho regiónu. Ako je uvedené, týchto **17 obcí** v súčasnosti tvorí Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ a má možnosť čerpať od roku 2009 nenávratné finančné prostriedky na svoje projekty. Či už na skrášlenie verejných priestranstiev, zveľadenie majetku obcí alebo na rekonštrukciu, či výstavbu športových multifunkčných, alebo detských ihrísk.

Okrem toho členmi združenia sú aj podnikatelia a súkromné osoby, ktorí chcú riešiť rozvoj svojho regiónu, tých máme k dnešnému dňu 19. Títo všetci si v zmysle platných stanov volia orgány a to predsedníctvo a revíznu komisiu. Bolo tomu tak aj 29. októbra tohto roku na členskej schôdzi, kde sa uskutočnili voľby do týchto dvoch orgánov, ktoré majú dôležitú riadiacu funkciu. Podmienky k voľbe sú dané nielen podľa stanov združenia, ale aj podľa smerníc daných Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Predsedníctvo je deväť členné a musí mať max. 50% zastúpenie verejnej správy a min. 50 % zastúpenie občianskeho a súkromného sektora. To znamená, že do predsedníctva sa volia 4 starostovia a 5 členov, ktorí zastupujú súkromný a občiansky sektor. Revízna komisia je trojčlenná.

Na nasledujúce štyri roky boli do predsedníctva zvolení Jaroslav Kačina (Krnča), Ľubica Petráková (Ludanice), Juraj Soboňa (Solčany), Juraj Trsťan (Preseľany) za verejnú správu, Darina Gerhátová (Chrabrany), Pavol Janček (Práznovce), Milan Rybanský (Chrabrany), Ľubomír Svorad (Hrušovany) a Michal Švajlen (Solčany) za súkromný a občiansky sektor. Členovia predsedníctva **zvolili do svojho čela Darinu Gerhátovú, podpredsedom sa stal Jaroslav Kačina.**

Revízna komisia bude pracovať v nasledujúcom období v zložení Vladimír Biely (Krnča), Imrich Chrenko (Čermany) a Mária Majtánová (Nitrianska Streda).

P. č.	Zoznam členov Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ	V/S/O*
1.	Obec Koniarovce	V
2.	Obec Hrušovany	V
3.	Obec Preseľany	V
4.	Obec Belince	V
5.	Obec Kamanová	V
6.	Obec Ludanice	V
7.	Obec Dvorany nad Nitrou	V
8.	Obec Čermany	V
9.	Obec Horné Obdokovce	V
10.	Obec Chrabrany	V
11.	Obec Práznovce	V
12.	Obec Krnča	V
13.	Obec Solčany	V
14.	Obec Nitrianska Streda	V
15.	Obec Čeľadince	V
16.	Obec Oponice	V
17.	Obec Súlovce	V
18.	Milan Rybanský	S
19.	Miloš Rybanský	O
20.	Michal Švajlen SOLČANKA	S
21.	KST Horňan	O
22.	Slovenský zväz záhradkárov	O
23.	Slovenský orol	O
24.	Vladimír Biely	O
25.	Darina Gerhátová	O
26.	Barbora Gerhátová, Ing.	O
27.	Branislav Gerhát, Ing.	O
28.	Bernard Fraňo	O
29.	Jozef Kucka	O
30.	Poľnohospodárske družstvo Ludanice	S
31.	Poľnohospodárske družstvo „Ponitrie“ Preseľany	S
32.	Poľovnícke združenie PONITRAN	O
33.	Ladislav Klačanský, Ing.	S
34.	Edita Šípošová	O
35.	Ľuba Mináriková	S
36.	Mužská spevácka skupina LIDOVEC	O

*V – verejný sektor, S – súkromný sektor, O – občiansky sektor

Ukončená Výzva č. 10 a Výzva č. 11 Leader

V tomto roku bolo podaných **5 projektov** do termínu uzávierky desiatej a jedenástej výzvy Leader. Z toho tri projekty sa uchádzajú o získanie finančných prostriedkov v rámci opatrenia **2.1.3 Obnova a rozvoj obcí** a dva projekty sa uchádzajú o podporu z opatrenia **1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo**. Obidve výzvy boli vyhlásené 14. mája 2012, pričom možnosť predkladať žiadosti bola do 10. septembra 2012. Začiatkom októbra sa uskutočnilo rokovanie výberovej komisie, ktorá predložené žiadosti schválila. V súčasnosti sú tieto projekty na „čakacej listine“ v Bratislave, kým prejdú procesom kontroly Pôdohospodárskej platobnej agentúry SR.

Názov žiadateľa	Názov projektu	Žiadaná výška finančného príspevku v EUR
Výzva 10/PRV/MAS 24		
Obec Práznovce	Obnova verejného priestranstva - Práznovce	16 895,55
Obec Preseľany	Vybudovanie Lávky pre peších	4 943,36
Obec Koniarovce	Verejné priestranstvo - Koniarovce	17 326,57
Výzva 11/PRV/MAS 24		
Obec Práznovce	Bezdrôtový rozhlas v obci Práznovce - I. etapa	11 848,00
Obec Kamanová	Stavebné úpravy požiarnej zbrojnice v obci Kamanová 2. etapa	20 899,09

Kalendár 2013

Už v úvode sme Vás, občanov mikroregiónu informovali o distribúcii kalendárov na rok 2013. Kalendár sa distribuoval do domácností mikroregiónu tak ako občasník. V kalendári sú umiestnené **fotografie ukončených projektov** jednotlivých obcí nášho regiónu, ktoré boli podporené nenávratným finančným príspevkom prostredníctvom **programu Leader**.

Medzi prípravou a distribúciou kalendára prešla určitá doba, čo znamená, že v tomto čase mohli byť ukončené ďalšie projekty a tie sa do tohto kalendára nedostali. Pod každou fotografiou nájdete názov projektu a aj obec, kde sa uvedený projekt realizoval. Tam, kde projekt ešte nebol ukončený, alebo sa nezačal realizovať, sú umiestnené fotografie z kultúrneho, alebo iného podujatia. Kalendár je jednoduchý, ale je náš, z našich obcí a fotografie zrealizovaných projektov sú výsledkom spolupráce veľkého tímu ľudí z nášho mikroregiónu.

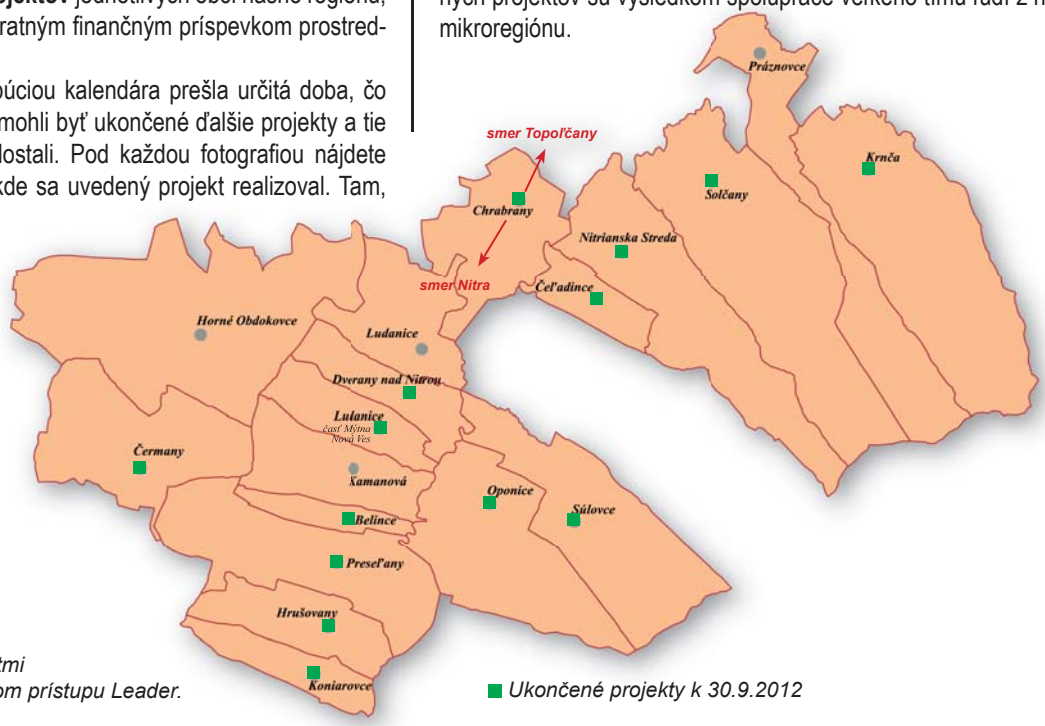

Mapa s vyznačenými projektmi realizovanými prostredníctvom prístupu Leader.

■ *Ukončené projekty k 30.9.2012*

Schválené projekty z dotácie NSK v roku 2012

Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ, ako jedna zo schválených Miestnych akčných skupín, v roku 2012 podporilo vďaka dotácii z rozpočtu **Nitrianskeho samosprávneho kraja** celkovo **8 projektov**. Z čiastky **8 298,48 EUR** sa v rámci štyroch vyhlásených výziev žiadatelia uchádzali o možnosť vypracovania projektových/architektonických štúdií nielen v rámci opatrenia 1.1.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo ale i opatrenia 2.1.3 Obnova a rozvoj obcí. Všetky predložené projekty boli na odporučenie výberovej komisie predsedníctvom schválené a do konca tohto roku aj zrealizované.

Názov žiadateľa	Názov projektu	Výška dotácie	Celkový rozpočet
8. Výzva z dotácie NSK			
Obec Ludanice	Architektonická štúdia Tržnica – Ludanice	996,00 €	996,00 €
Obec Solčany	Architektonická štúdia – Detské ihrisko v obci Solčany	1 000,00 €	1 200,00 €
Obec Súlovce	Architektonická štúdia „Autobusová zastávka v obci Súlovce“	1 000,00 €	1 490,00 €
9. Výzva z dotácie NSK			
Obec Nitrianska Streda	Architektonická štúdia „Verejné priestranstvo pri kultúrnom dome – Nitrianska Streda“	1 075,00 €	1 200,00 €
Obec Ludanice	Architektonická štúdia „Verejné priestranstvo – Areál archeologických vykopávok – Ludanice“	1 075,00 €	1 100,00 €
Obec Súlovce	Architektonická štúdia „Obnova centra obce Súlovce“	1 075,00 €	1 862,30 €
10. Výzva z dotácie NSK			
Obec Krnča	Architektonická štúdia „Autobusové zastávky v Krnči“	1 004,00 €	1 011,00 €
11. Výzva z dotácie NSK			
Obec Oponice	Architektonická štúdia „Verejné priestranstvá pred Obecným úradom v Oponiciach“	1 073,48 €	1 100,00 €

Agrokomplex Nitra 2012

V dňoch 23.-26. augusta 2012 sme sa po tretí krát zúčastnili medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstavy Agrokomplex v Nitre. V tomto roku sa na ploche areálu výstaviska predstavilo viac ako 450 domácich a zahraničných vystavovateľov. Súčasťou expozície v pavilóne M1, ktorý prezentoval kultúrnu rozmanitosť vidieckych regiónov, bol aj stánok nášho Združenia mikroregiónu Svornosť, kde spolu s nami prezentovali svoj región aj naši partneri z Čiech - MAS Šluknovsko.

Prvý deň výstavy sme privítali vzácnych hostí z Bulharska - **oficiálnu delegáciu kraja Vratsa**, na čele **s predsedníčkou kraja Pepou Vladimírovou** v sprievode riaditeľa Úradu kraja Vratsa a zástupkýň Oddelenia cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce, ktorých sprevádzal Juraj Soboňa, starosta obce Solčany. Nielen oni ale aj návštevníci ocenili v našom stánku širokú paletu domácich produktov z nášho regiónu. Nechýbala **Solčanka**, víno z vínnej pivnice Karlov dvor **od Milana Rybanského** z Chrabrian, čerstvé pečivo z pekárne **Jozefa Košeckého** z Dvorian nad Nitrou, a tiež voňavé klobásy z mäsiarstva **Ľuby Minárikovej** zo Solčian. V piatok počas ochutnávky tradičných produktov regiónov sme pohostili partnerov, priateľov, ako aj čestných hostí **Solčianskym skladaníkom**, ktorý predstavila predsedníčka Darina Gerhátová.

Bohatý sprievodný program spestrili z nášho mikroregiónu dve spevácke skupiny, **Seniorské srdce z Ludaníc** pod vedením Alžbety Sochanovej a **Koniarovčanka z Koniaroviec**, tentoraz pod taktovkou Ruženy Kopčekovej.

Veľký úspech mala aj módna prehliadka krojov, ktorá sa konala v sobotu. Za sprievodu ľudových piesní verejnosti predstavili **Solčianky slávnostný kroj** Božena Hulová (ženský kroj), Július Kováč (mužský kroj) a Viktorka Sporinová (detský kroj). Ich vystúpenie hovoreným slovom sprevádzala Emília Kováčová.

A čo dodať na záver? Ďakujeme všetkým, ktorí náš región na výstave prezentovali a podporili a tešíme sa opätovne na spoluprácu v budúcom roku!

Medzinárodný agrosalon Země živitelka v Českých Budějoviciach

V závere augusta a začiatkom septembra tohto roku sme opäť využili ponuku predstaviť náš región na výstave **Země živitelka**, ktorá sa konala v Českých Budějoviciach. Tentoraz jeden z nosných pilierov výstavy tvorila téma obnovy a rozvoja vidieka, ktorá zahŕňa aj činnosť miestnych akčných skupín. A práve ich účasť v tomto roku bola vysoká, **v Českých Budějoviciach sa prezentovalo 90 miestnych akčných skupín, z toho 4 zo Slovenska.**

Súčasťou expozície, kde naše združenie prezentovalo svoju činnosť, úspešne zrealizované projekty Leader a projekt spolupráce „Z Oponíc až na Tolštejn“ bola aj prezentácia regionálnych značiek formou vidieckej tržnice. Návštevníkom výstavy sme ponúkli med a medovinu zo Včelárstva GERALDÍNA, s.r.o. z Oponíc, už tradične zeleninové ochucovadlo Solčanku od Vladimíra Švajlena zo Solčian a víno z vínnej pivnice Karlov dvor Milana Rybanského z Chrabrian. V priebehu výstavy náš pavilón navštívil prezident ČR Václav Klaus, minister poľnohospodárstva Petr Bendl, či minister pre miestny rozvoj Kamil Jankovský.

Po celý čas výstavy rezonovali odborné témy týkajúce sa budúcnosti prístupu Leader, ktoré spestrili rôzne sprievodné akcie.

Areál výstaviska tento rok patril 539 vystavovateľom a o úspechu výstavy svedčí viac ako stotisíc návštevníkov.

Súťaž o najkrajšiu fotografiu z územia MAS 2012

Súťaž vyhlásila **Národná sieť rozvoja vidieka SR** už po druhý krát a jej výsledky boli zverejnené a ocenenia odovzdané v rámci Vidieckeho večera, ktorý sa konal druhý deň počas výstavy Agrokomplex 2012 v Nitre. Cieľom súťaže bolo zapojiť miestne akčné skupiny, ich aktérov, aby do šiestich súťažných kategórií zaslali fotografie, ktoré zaujmú širokú verejnosť. V prvom ročníku sme nesúťažili, a preto sme si II. ročník nenechali ujsť a zodpovedne sme sa pripravovali. Nebolo to jednoduché z množstva fotografií vybrať tie pravé. Ale poslali sme.

Hlasovanie prebiehalo na stránke NSRV SR v čase od 19.6.2012 do 31.7.2012. Priebeh hlasovania sme pravidelne sledovali. Najviac pracovali nervy posledné hodiny, vtedy na jednotlivých fotkách nabiehali hlasy nie po jednom, ale hneď aj päť, ba aj desať. Napriek tomu všetky naše fotografie sa umiestnili na prvých troch miestach.

Fotografia **„Slnko nad zimnou krajinou“** sa umiestnila na prvom mieste, **„Solčianske slávnosti“** a **„Renesančno-barokový kaštieľ v Nitrianskej Strede“** sa umiestnili na druhom mieste a fotografia **„Malý Miško“** sa umiestnila na treťom mieste. Za fotografie boli udelené Združeniu mikroregiónu SVORNOSŤ diplomy a za prvé miesto bol aj malý darček - zarámovaná víťazná fotografia, ktorá je zároveň aj na vrchnej strane kalendára 2013.

Za úspešné hlasovanie ďakujem všetkým čo sa zapojili a verím, že nás to povzbudí do ďalšieho ročníka.

Zapojili sme sa do týchto kategórií:

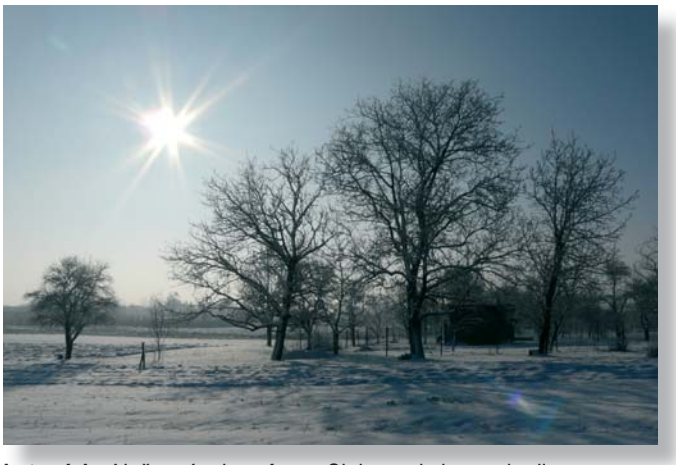

kategória: Naša príroda, **názov:** Slnko nad zimnou krajinou, **autor:** Darina Gerhátová

kategória: Naše tradície, **názov:** Solčianske slávnosti, **autor:** Ľubor Ďatelinka

kategória: Naša budúcnosť, **názov:** Malý Miško, **autor:** Katarína Babalová

kategória: Naše „naj“, **názov:** Renesančno-barokový kaštieľ v Nitrianskej Strede, **autor:** Barbora Gerhátová

Počas výstavy Agrokomplex 2012 s partnermi z MAS Šluknovska pri prezentácii regionálnych výrobkov.

„Z Oponíc až na Tolštejn“ na Oponickom hrade

V piatok podvečer 28. septembra 2012 sme vítali našich partnerov z MAS Šluknovska po dlhej a náročnej ceste v obci Solčany. Po večeri a oboznámení sa s programom nasledujúcich dní sme sa odobrali do Bošian, kde naši priatelia boli ubytovaní vo farskom pastoračnom centre. V Bošanoch bol v tom čase jarmok s množstvom burčáku, medu, medoviny a aj iných regionálnych výrobkov a k tomu bohatý kultúrny program, ktorý napriek únave z cesty zlákal aj našich priateľov.

V sobotu ráno sme sa stretli v Oponiciach pri malom kaštieli. Všetkých privítal **Peter Králik**, ktorý organizačne predstavil podujatie **„Stredovek na Oponickom hrade“**. Naši priatelia nás prekvapili, keď sa všetci do jedného prezliekli do historických kostýmov. V sprievode spolu s ostatnými kráčali k veľkému **kaštieľu Chateau Appony**, kde sme mali možnosť v parku vidieť unikátnu žonglérsku šou. Po tomto programe sme sa vydali smerom k Oponickému hradu. Pretože cesta bola náročná, zastavili sme sa pri vínnej pivnici.

Okrem občerstvenia sme mali možnosť sledovať sokoliarov, čo prilákalo hlavne deti. Po takmer hodinovej ukážke sokoliarov sme sa vybrali hrboľatou lesnou cestičkou do kopca k hradu. Po príchode do areálu zrúcaniny fúkal vietor, ktorý nás potrápil pri vešaní prezentačných materiálov s ukážkou hotových projektov podporených z prístupu Leader a tak sme ich museli zbaliť. Napriek tomu sme nášmu regiónu urobili dobrú prezentáciu.

Po skončení ukážok streľby z palných zbraní, historického šermu a lukostrelby sme vyhodnotili **súťaž o najlepšie stvárnenie lúpežných rytierov Jána a Rafaela Podmanických**, a ocenili sme 21 detí zo základných škôl nášho mikroregiónu. Druhou akciou pre deti bola zábavná hra za pomoci lúpežníkov, ktorých stvárnili divadelníci z obce Preseľany. Do hry sa zapojilo **takmer 60 detí**, napriek tomu, že čas bol už pokročilý a únava zmohla aj rodičov. Spestrením programu bolo maľovanie na tvár, ktoré zabezpečili naši partneri z Českej republiky.

O náš žalúdok sa postarali **v stredovekej kuchyni**, kde pripravovali pirohy a iné špeciality a nechýbal ani dobrý guláš. V neskorých popoludňajších hodinách sme sa pobrali do Solčian, kde nás čakala chutná večera.

Tretí, posledný deň sme sa stretli skoro ráno **v Súlovciach**, kde sme sa venovali téme rozvoja vidieckeho cestovného ruchu. So svojimi skúsenosťami s tvorbou turistických balíčkov sa prišla s nami podeliť **Mária Šajgalíková z OZ Vydra z Čierneho Balogu**. Prezradila, že vďaka partnerstvu sa s úspechom konajú mnohé podujatia, ktoré prispievajú ku propagácii združenia a obce. Prínosom je prevádzka turisticko-informačnej kancelárie a poskytovanie doplnkových služieb pre skupiny a jednotlivcov, akými sú napr. zábavné hry s prvkami folklóru a miestnych tradícií. Na záver svojej prezentácie dodala, že dôležitá je cesta a hľadanie spôsobov pre úspech spoločného produktu a partnerstva, korektný prístup všetkých partnerov, efektívne využitie ľudských, materiálnych, finančných zdrojov a dobrá komunikácia. Možnosti turizmu ako celok v rámci okresu a súčasné aktivity nám priblížil **Peter Dragúň**, ktorý predstavil účastníkom workshopu región okresu Topoľčany, jeho potenciály, ale aj bariéry. O činnosti **OZ Apponyana** sme sa dozvedeli viac od predsedu tohto združenia **Milana Čerešníka**. Aponyiana sa venuje zachovaniu pozostatkov hradieb Oponického hradu, ktoré jeho členovia vykonávajú dobrovoľne vo svojom voľnom čase. V súčasnosti pracujú na obnove veže, využívajú tradičný spôsob murovania a obnovy jednotlivých častí. „Potenciál Oponického hradu spočíva v jeho bohatej histórii a jeho dostupnosti pre turistov“ uviedol v závere svojho vystúpenia Milan Čerešník.

V rámci obednej prestávky bola ochutnávka medových produktov **zo Včelárstva GERALDÍNA, s.r.o. rodiny Erdélyiovej.**

Záver seminára patril unikátnej historickej **Apponyiovskej knižnici**, ktorou nás sprevádzal Peter Králik. Počas svojho takmer hodinového výkladu nám priblížil históriu rodu Apponyi – Antona Juraja Apponyiho, ktorému sa počas svojho života podarilo zhromaždiť **30 000 kníh**, ktoré kupoval v antikvariátoch a tiež počas rušenia kláštorov z ich bohatých knižníc. Dozvedeli sme sa, že knižnica bola presťahovaná z Viedne do Bratislavy, po devätnástich rokoch ju mesto odmietlo prevádzkovať a tak bola premiestnená do Oponíc.

Dnes je v Oponiciach umiestnených 17 000 zväzkov, ale o týchto skvostoch sa môžete dozvedieť, keď túto knižnicu navštívite. Od otvorenia ju navštívilo viac ako **10 000 návštevníkov**. Po prehliadke knižnice a priestorov kaštieľa sa na nádvorí za krásneho slnečného počasia všetci účastníci workshopu spoločne odfotili. Naši priatelia mali pred sebou dlhú cestu a preto sme sa rozlúčili a zaželali im šťastný návrat domov.

Klobásový festival v Békéšskej Čabe v Maďarsku

Pekné slnečné septembrové ráno nastúpilo v Nitre 19 účastníkov z nitrianskych mikroregiónov na trojdňové podujatie, ktoré sa konalo Békéšskej Čabe. Z nášho mikroregiónu išlo 5 účastníkov, ktorí išli s cieľom nielen reprezentovať mikroregión SVORNOSŤ, ale aj hľadať inšpirácie, ktoré by sme mohli uplatniť aj u nás doma.

Cesta trvala 7 hodín a tak sme po 4 hodinách zastali na parkovisku, kde okrem nás stáli autobusy z Piešťan, Zvolena, Galanty a tiež z Moravy. Slovo dalo slovo a zistili sme, že vlastne všetci ideme na jedno miesto. Keďže času bolo dosť a pomaly sa hlásil aj hlad, moravái nás ponúkli mäsovými výrobkami z „Řeznictví u Lajzú“ a my ich burčiakom z okolia Levíc. Po prestávke sme pokračovali do cieľa našej cesty, aby sme mohli začať realizovať náš program v rámci projektu „S batôžkom do sveta“ podporeného z Nitrianskeho samosprávneho kraja. Hneď po ubytovaní sme sa sústredili vo foajé a spolu vykročili na konzulát Slovenskej republiky, kde nás privítal **generálny konzul SR v Maďarsku Štefan Daňo**. Stretnutie trvalo takmer hodinu a v rámci diskusie sme sa spolu rozprávali o jeho činnosti a aj o živote Slovákov na území, kde sme sa nachádzali.

Békešská Čaba je dôležitým strediskom slovenskej menšiny v Maďarsku, posledného sčítania z roku 2011 sa hlásilo k slovenskej národnosti 5,9% jeho obyvateľstva. Je sídlom župy, počet obyvateľov v posledných rokoch mierne klesá, v roku 2009 malo mesto 64 784 obyvateľov. Veľkosťou sa radí do skupiny stredne veľkých maďarských miest. Je železničným dopravným uzlom, leží na medzinárodnej trati z Budapešti do Bukurešti. Nachádza sa v jednej z najúrodnejších oblastí Maďarska.

Pretože v našej delegácií boli aj zástupcovia žijúci v zmiešanom území na Slovensku bolo o čom hovoriť. Po milej rozlúčke sme sa vydali na cestu do Domu slovenskej kultúry, kde nás privítala **predsedníčka Čabianskej organizácie Slovákov Anna István**. Čabianska organizácia Slovákov, ktorá tu má sídlo, vyvíja svoje aktivity hlavne pre širokú slovenskú národnosť v tomto regióne, ale spolupracuje aj s inými národnosťami. Pod ich patronátom sa vytvorilo niekoľko klubov, krúžkov, či súborov, ktoré prezentujú tradičnú kultúru slovenského národa, kuchyňu starých materí dolnozemských Slovákov, snažia sa o zachovanie slovenskej ľudovej hudby. Zaoberajú sa aj poznávaním motívov krojov Slovenska, tieto vyšívajú a ich práce sú prezentované na rôznych výstavách. Diskusia by trvala do neskorých večerných hodín, ale bol čas stretnutie ukončiť a pripraviť sa na nasledujúci deň.

V sobotu už od rána bolo rušno, pretože všetci ubytovaní ale aj tí, čo ešte len prišli sa náhlili do areálu, kde sa konal klobásový festival. Takmer **400 súťažiacich družstiev** si pripravovalo za svojím stolom mäso a ostatné ingrediencie na výrobu klobásy. Každé družstvo muselo urobiť **10 kg klobás**.

Ako som už spomínala, niekoľko družstiev bolo aj zo Slovenska a Moravy, ktorých sme boli povzbudiť. Moraváci od Lajzú zabíjali prasa a robili zabíjačku, aká sa robí u nás na Slovensku a teda aj u nich na Morave. Okrem súťaže a zabíjačky v stánkoch ponúkali výrobcovia rôzne druhy klobásy menej i viac štipľavé, ktoré si návštevníci mohli kúpiť. Súťaž bola sprevádzaná rôznymi atrakciami a tiež aj hudbou rôzneho žánru. Posledný deň v nedeľu, okrem návštevy katolíckeho a evanjelického kostola sme navštívili aj termálne kúpele a na obed sme sa vydali obohatení o netradičný zážitok na cestu domov. Okrem klobás, ktoré sme si zakúpili priamo na festivale, sme priniesli aj **recept na pravú čabiansku domácu klobásu, ktorý sme dostali od Anny István v Dome slovenskej kultúry.**

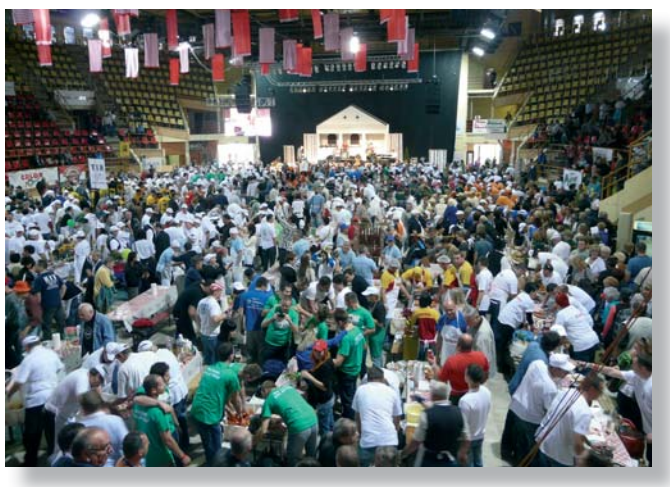

Pravá Čabianska domáca klobása

Prísady:

10 kg bravčového mäsa rôzneho druhu (stehno, lopatka, krkovička), ak nie je dosť mastné, pridáme trochu slaniny, bôčika.
Najlepší brav je vyše ročný, krížený z druhov Mangalica-Berksire a ktorý váži vyše pol druha metráka.
20 dkg sladká mletá domáca paprika
5 dkg štipľavá mletá domáca paprika
24 dkg soli
3 dkg nadrobno pomletý cesnak
2 dkg rasca

Príprava:

Na prípravu hrubej čabianskej klobásy sa najviac hodí predvianočné obdobie, keď je už zima. Zavčas rána zabitého brava opálime, dočista umyjeme, rozoberieme na časti a položíme ho do vnútra na zabíjačkový stôl.

Mäso vykostíme, zomelieme ho na malom ručnom strojčeku so 6 milimetrovým kotúčom. Pridáme k nemu hore uvedené prísady, kým je ešte teplé a spolu s nimi ho premiešame. Po vymiesení ho na čistom stole vystrieme na hrúbku 10 centimetrov a stôl vynesieme von na zimu. Keď mäso vychladne vrátime ho do vnútra. Pomocou mlynčeka, na ktorom je pripravená trúbka s 10 – 20 mm priemerom, plníme hrubé črevá brava mäsom. Konce klobás zaviažeme takým spôsobom, aby sme ich mohli po jednom zavesiť na drúky, ktoré potom umiestnime v komore. V komore by nemalo byť teplejšie ako plus 6 stupňov a nemal by byť v nej prievan. Po 48 hodinách dáme klobásy údiť na dym alebo do otvoreného komínu. Počas 6 dní ich pomaly údime suchými bukovými pilinami. Dávame veľký pozor, aby teplota nepresiahla plus 12 stupňov.

Po vyúdení ich zanesieme do komory, kde ich necháme dozrieť pri plus 18 stupňovej teplote. Po troch mesiacoch sú chutné, pravé, hrubé domáce čabianske klobásy úplne hotové.

Súťaž „Lúpežní rytieri Janík a Rafík“

„Vymysli a vytvor postavičky lúpežných rytierov – bratov Jána a Rafaela Podmanických, ktorí žili v 16. storočí na Nitrianskej Strede, kde mali svoj lúpežný hrádok“.

Práve toto zadanie bolo témou súťaže, ktorú sme vyhlásili v septembri pre deti z nášho regiónu. Súťažilo sa v dvoch kategóriách, tá prvá bola určená deťom 1. až 4. ročníka, druhá kategória patrila tým starším, žiakom 5. až 9. ročníka.

Celkom bolo vybraných **21 najlepších prác** a vyhodnotenie súťaže, vyhlásenie výsledkov a ocenenie „malých autorov“ sa uskutočnilo **29. septembra 2012** v rámci podujatia **Stredovek na Oponickom hrade**.

Zoznam autorov najlepších prác – 1. kategória

P. Č.	MENO A PRIEZVISKO	ŠKOLA, TRIEDA
1.	Karin Tóthová	ZŠ Oponice, 4. roč.
2.	Erik Kunkel	ZŠ Oponice, 4. roč.
3.	Maroš Šmatlák	ZŠ Oponice, 4. roč.
4.	Simon Šupa	ZŠ Oponice, 3. roč.
5.	Nina Jedličková	ZŠ Oponice, 2. roč.
6.	Martinka Šupová	ZŠ Oponice, 1. roč.
7.	Jožko Fáber	ZŠ a MŠ Solčany, 3. roč.
8.	Filip Košík	ZŠ a MŠ Solčany, 3. roč.
9.	Ninka Sokolovská	ZŠ a MŠ Solčany, 3. roč.
10.	Patrícia Hlavinová	ZŠ a MŠ Čeľadince, 2. roč.
11.	Emma Krošláková	ZŠ a MŠ Čeľadince, 3. roč.
12.	Marco Herda	ZŠ a MŠ Čeľadince, 2. roč.

Zoznam autorov najlepších prác – 2. kategória

P. Č.	MENO A PRIEZVISKO	ŠKOLA, TRIEDA
1.	Viktória Matušíková	ZŠ a MŠ H. Obdokovce, 5. roč.
2.	Simon Rešetka	ZŠ a MŠ H. Obdokovce, 5. roč.
3.	Kamila Macová	ZŠ a MŠ H. Obdokovce, 5. roč.
4.	Dominika Macková	ZŠ a MŠ H. Obdokovce, 8. roč.
5.	Zuzana Šmalová	ZŠ a MŠ Solčany, 6. roč.
6.	Filip Škvarenina	ZŠ a MŠ Solčany, 5. roč.
7.	Vladimír Ďurina	ZŠ a MŠ Solčany, 6. roč.
8.	Simona Preťová	ZŠ a MŠ Solčany, 6. roč.
9.	Ivana Hanidžiarová	ZŠ a MŠ Solčany, 6. roč.

Kontakty na Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ

Meno	Funkcia	telefón	e-mail
Darina Gerhátová	predseda	0917 306 452	svornost@stonline.sk
Ing. Barbora Gerhátová	manažér	0917 306 453	info@mrsvornost.sk
Ing. Jana Svocáková	administratívny pracovník	038/538 36 53	jana.svocakova@mrsvornost.sk
Ing. Mária Fiantoková	administratívny pracovník	038/538 36 53	maria.fiantokova@mrsvornost.sk
Adresa sídla	Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany		
IČO:	36103942		
Adresa kancelárie	Obecný úrad Solčany, Hviezdoslavova 50, 956 17 Solčany		
Telefón	038/ 538 36 53		
Internetová stránka	www.mrsvornost.sk		

Občasník Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ číslo 6 – zima 2012. Tento informačný materiál vydáva Združenie mikroregiónu SVORNOSŤ, sídlo Nitrianska 2/3, 955 01 Chrabrany, tel.: 0917 306 452, www.mrsvornost.sk, info@mrsvornost.sk v rámci realizácie Integrovanej stratégie rozvoja územia Združenia mikroregiónu SVORNOSŤ z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013. Prípravné a redakčné práce: Ing. Barbora Gerhátová. Náklad 6100 ks. © www.tristanpress.sk Neprešlo jazykovou úpravou.

Spolufinancované ES

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investujúca do vidieckych oblastí

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2007-2013

LEADER